

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

A Study of the Relationship between 21st Century School Administrators'
Skills and Academic Administration of District-Level Learning Promotion
Centers under the Office of Learning Encouragement Phayao Provincial

ภาณุมาศ ตีปกรณ¹ อินทร์ จันทรเจริญ² ฐิติอาภา ตั้งคำวานิช³

Panumad Tippakorn, In Chancharoen, Thitiarpha Tangkawanich

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสัดส่วนของทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาสัดส่วนในการบริหารวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรตัวอย่างงานวิจัย คือ ครูศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา 9 อำเภอ จำนวน 113 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในสัดส่วนที่มาก ค่าเฉลี่ย = 4.08
- 2) การบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในสัดส่วนที่มาก ค่าเฉลี่ย = 4.33
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา มีความสัมพันธ์ทางบวกในสัดส่วนที่มาก ($r = .63$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ (Keyword) : ทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21; การบริหารวิชาการ

Abstract

This research aimed to: 1) study the 21st century skill level of administrators; 2) study the academic administration proportions of district-level learning promotion centers; and 3) examine the relationship between administrators' the 21st century skills and academic administration of district-level learning promotion centers in Phayao Province. This was

Received: 2024-11-01 Revised: 2024-11-15 Accepted: 2024-11-17

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Educational Administration Program Master of Education Curriculum Graduate School, Chiang Rai College. E-mail: Panumad.047@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเชียงราย Advisor, Graduate School, Master of Education Program, Chiang Rai College. E-mail: In Chancharoen@gmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยเชียงราย Advisor, Chiang Rai College. E-mail: Thitiarpha@gmail.com

a quantitative research approach. The research sample consisted of 113 teachers from district-level learning promotion centers in Phayao Province. The research instrument was a questionnaire. The statistical tools used for data analysis were percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and Pearson's correlation coefficient.

The research results revealed the following

- 1) The overall level of the administrators' the 21st century skills was at a high (mean = 4.08)
- 2) The overall level of academic administration was at a high (mean = 4.33)
- 3) The relationship between the administrators' the 21st century skills and academic administration of district-level learning promotion centers in Phayao Province showed a strong positive correlation ($r = .63$) with statistical significance at the .01 level.

Keywords: the 21st Century School Administrator Skills; Academic Administration

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก จำเป็นต้องมุ่งเน้นพัฒนาเพื่อยกระดับประชากรทุกช่วงวัยในทุกมิติ ให้เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพ มีหลักการคิดถูกต้องและเหมาะสม มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้องค์กรทั้งภาครัฐภาคเอกชนต่างๆ ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้อยู่รอดเข้ากับทุกสถานการณ์ จึงต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ประเทศไทยจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา เช่น การเปลี่ยนบทบาทผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นฟันเฟืองสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารควรมีทักษะด้านการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งจะต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยี และเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยใหม่เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของสถานศึกษา (ณัฐพงษ์ ปริชาชนกุล, 2563: 98)

หัวใจสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน การวัดและการประเมินผล สื่อ การประกันคุณภาพ การวิจัยเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารมีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นผู้ขับเคลื่อนสถานศึกษาไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารจึงต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่เอื้อต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะบรรลุต่อเป้าหมายที่วางไว้ได้

สภาพปัญหาจากการรายงานแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ด้านสภาพการจัดการเรียนรู้ พบว่า ขาดงานวิจัยการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นและยกระดับผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งทำการวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นครูมืออาชีพ เป็นครูสอนที่ดี มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ยังเป็นปัญหาสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษา การบริหารการศึกษานับว่าเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ตามกรอบการบริหารงานวิชาการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา (กลุ่มงานส่งเสริมและปฏิบัติการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา, 2565: 12-13)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้อำนวยการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารในการนำไปวิเคราะห์และวางแผนในการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา การกำหนดนโยบาย และนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสัดส่วนของทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาสัดส่วนในการบริหารวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา ด้านเนื้อหาที่ศึกษา 1) ด้านทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทำงานเป็นทีม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2) ด้านการบริหารงานวิชาการตามกรอบการบริหาร ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศติดตามและการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ครู กศน.ตำบล ครูอาสาสมัคร กศน. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครูผู้สอนคนพิการ ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 9 อำเภอ จำนวนทั้งหมด 151 คน (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา, 2566: 8-9)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ครู กศน.ตำบล ครูอาสาสมัคร กศน. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครูผู้สอนคนพิการ ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา ในปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดประชากรตัวอย่างโดยการเปิดตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดประชากรตัวอย่าง จำนวน 113 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือน สิงหาคม 2566 ถึง มิถุนายน 2567

1.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ขอบเขตด้านตัวแปร โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากการสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 6 ทักษะ ประกอบด้วย

- 1) การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์
- 2) การแก้ปัญหา
- 3) การสื่อสาร
- 4) เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล
- 5) ทำงานเป็นทีม
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ตัวแปรตาม การบริหารงานวิชาการตามกรอบการบริหาร ประกอบด้วย 8 ด้าน

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
- 2) ด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอน
- 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) ด้านการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) ด้านการนิเทศติดตามและการแนะแนว
- 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 8) ด้านการส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัย เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร ทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล การทำงานเป็นทีม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศติดตามและการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงรายเพื่อรับรองการทำวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ทั้ง 9 อำเภอ ในจังหวัดพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ (Google Form) ผ่านช่องทางระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละสถานศึกษา โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลา 8-10 วัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ธุรการกระจายข่าวในการตอบแบบสอบถาม โดยให้ส่งลิงค์แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตรงผ่านช่องทาง Line เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดและติดตามผลด้วยการสุ่มติดต่อผู้ตอบแบบสอบถามของศูนย์การเรียนรู้แต่ละอำเภอเพื่อยืนยันการตอบแบบสอบถาม

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 113 คน แต่ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 95.58 และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำผลจากแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับไปตรวจคะแนนเป็นรายข้อความตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อแล้วนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็น ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคำนวณหาค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะผู้อำนวยการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment correlation)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (72%) อายุส่วนมากอยู่ในช่วง 41-50 ปี (48%) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (89%) ประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอยู่ระหว่าง 11-20 ปี (53%) และตำแหน่งหน้าที่ที่พบมากที่สุดคือครู กศน.ตำบล (62%)

สรุปข้อมูลทั่วไป เพศ : มากที่สุดคือเพศหญิง (72%) น้อยที่สุดคือเพศชาย (28%) อายุ : มากที่สุดคือช่วง 41-50 ปี (48%) น้อยที่สุดคือช่วง 20-30 ปี (7%) ระดับการศึกษา : มากที่สุดคือปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (89%) ประสบการณ์ทำงาน : มากที่สุดคือระหว่าง 11-20 ปี (53%) น้อยที่สุดคือน้อยกว่า 5 ปี (14%) ตำแหน่งหน้าที่ : มากที่สุดคือครู กศน.ตำบล (62%) น้อยที่สุดคือครู ทรช. (3%) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง (n = 108)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	30	28
หญิง	78	72
2. อายุ		
ระหว่าง 20 – 30 ปี	7	7
ระหว่าง 31 – 40 ปี	35	32
ระหว่าง 41 – 50 ปี	52	48
ระหว่าง 51 – 60 ปี	14	13
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	3
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	96	89
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	9	8
4. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	15	14
ระหว่าง 5 – 10 ปี	17	16
ระหว่าง 11 – 20 ปี	57	53
มากกว่า 20 ปี	19	17
5. ตำแหน่งหน้าที่		
ข้าราชการครู	9	8

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ครู กศน.ตำบล	67	62
ครูอาสาสมัคร กศน.	19	18
ครูผู้สอนคนพิการ	10	9
ครู ศรช.	3	3

2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนทักษะผู้ดำเนินการในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในสัดส่วนที่มาก ($\bar{X}$ 4.08, S.D. = .73) พิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = .71) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = .80) เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = .75) การแก้ปัญหา ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .73) การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = .76) และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = .83) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัดส่วนทักษะผู้ดำเนินการ

ทักษะผู้ดำเนินการสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.06	.76	มาก	5
2.ด้านการแก้ปัญหา	4.07	.73	มาก	4
3.ด้านการสื่อสาร	4.11	.71	มาก	1
4.ด้านเทคโนโลยีและใช้ดิจิทัล	4.08	.75	มาก	3
5.ด้านทำงานเป็นทีม	4.09	.80	มาก	2
6.ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.03	.83	มาก	6
รวม	4.08	.73	มาก	

3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสัดส่วนการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในสัดส่วนที่มาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .50) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .48) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = .54) การวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .52) การส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .55) การส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = .58) การนิเทศติดตามและการแนะแนว ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .56) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .58) และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .59) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัดส่วนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้	4.37	.48	มาก	1
2. ด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.34	.52	มาก	3
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.29	.58	มาก	6
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.29	.59	มาก	6
5. ด้านการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.33	.55	มาก	4
6. ด้านการนิเทศติดตามและการแนะแนว	4.29	.56	มาก	6
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.36	.54	มาก	2
8. ด้านการส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ	4.32	.58	มาก	5
รวม	4.33	.50	มาก	

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของครูศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของครูศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X _{tot}	Y
X ₁	1.00							
X ₂	0.93**	1.00						
X ₃	0.86**	0.88**	1.00					
X ₄	0.86**	0.89**	0.86**	1.00				
X ₅	0.86**	0.87**	0.85**	0.90**	1.00			
X ₆	0.84**	0.87**	0.86**	0.90**	0.93**	1.00		
Y	0.54**	0.53**	0.62**	0.60**	0.61**	0.65**	0.63**	1.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 (X_{tot}) กับการบริหารงานวิชาการ (Y) ของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.63$) เมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์ในแต่ละด้านของทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 พบว่า ตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์สูงสุด คือ ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X₆) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ (Y) ในระดับสูง ($r = 0.65$) รองลงมา คือ ทักษะทางด้านการสื่อสาร (X₃) ทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีม (X₅) ($r = 0.61$) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (X₄) ($r = 0.60$) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการตามลำดับ ส่วนทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (X₁) ($r = 0.54$) และทักษะทางด้านการแก้ปัญหา

(X_2) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ (Y) ในระดับปานกลาง ($r = 0.53$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยขออภิปรายเป็นประเด็นดังนี้

1. ทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้ผู้อำนวยการ โดยภาพรวมอยู่ในสัดส่วนที่มาก ($\bar{X} = 4.08, S.D. = .73$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ดีทุกรอบด้าน มีการปรับเปลี่ยนตนเองเข้ากับสถานการณ์ยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี มีการพัฒนาแสวงหาความรู้ทันยุคสมัย จึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะทักษะทางด้านการสื่อสารจะมีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน การทำงานมอบหมายงานแต่ละครั้งจะให้เป็นคำสั่งที่เป็นลายลักษณ์อักษร ให้คำแนะนำหรือชี้แนะสื่อสารเป็นอย่างดี และที่สำคัญจะต้องมีการสร้างสัมพันธ์ไมตรี ประสานงานกับหน่วยงานเครือข่ายจึงทำให้ทักษะทางด้านการสื่อสารของผู้บริหารด้านนี้สูงที่สุด และทักษะที่ไม่ต่างกันมากคือทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีม ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่จะมีทักษะทางด้านการสื่อสารและทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีมควบคู่กัน เพราะเป็นทักษะที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ทองจำรัส สจิวรรณ ทรรพสุ (2563: 168-178) พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ส่วน สุวัฒน์ กุเกียรติกาญจน์ วิจิต แสงสว่าง (2564: 122-124) พบว่า ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 132) พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการ

ผลวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารงานวิชาการอยู่ในสัดส่วนที่มาก ($\bar{X} = 4.33, S.D. = .50$) ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา มีการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ทางสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ให้ความสำคัญด้านนี้เป็นอย่างมาก เพราะศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรพัฒนาผู้เรียน และหลักสูตรพัฒนาอาชีพ รวมทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี จัดทำหลักสูตรต่างๆ ให้กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย ปัทมพร พงษ์เพชร (2561: 127) พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ การส่งเสริมด้านความรู้ และประสานความร่วมมือด้านวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระพงษ์ เจริญศิริ และคณะ (2565: 102-116) พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในสัดส่วนที่สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะของผู้อำนวยการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา เป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงยุคสมัย เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีทักษะการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ ต้องพัฒนาตนเองทุกรอบด้าน เพื่อให้สามารถบริหารงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในเครือข่าย เป็นต้น จึงอาจส่งผลให้ทักษะของผู้อำนวยการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกระดัดมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561: 134) พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระพงษ์ เจริญศิริ และคณะ (2565: 102-116) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัยดังนี้

1. ทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก โดยผู้อำนวยการต้องมีการปรับเปลี่ยนตนเองเข้ากับสถานการณ์ยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี พัฒนาแสวงหาความรู้เท่าทันยุคสมัยเสมอ โดยเฉพาะทักษะทางด้านการสื่อสาร มีความจำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ประสบการณ์ และที่สำคัญการสื่อสารเป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีประสานงานกับหน่วยงานเครือข่ายได้เป็นอย่างดี และทักษะที่สำคัญของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 ที่ไม่ต่างกันมากคือทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีม ผู้อำนวยการส่วนใหญ่จะมีทักษะทางด้านการสื่อสารและทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีมควบคู่กัน เพราะเป็นทักษะที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

2. ทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกแสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการมีทักษะในศตวรรษที่ 21 จะช่วยส่งเสริมงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษาเป็นอย่างดีในปัจจุบัน

3. ผลการวิจัยทำให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละด้านที่มีความสอดคล้องและมีความสัมพันธ์กันในทิศทางที่ดี เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทักษะผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา โดยภาพรวมสัดส่วนของทักษะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อหาจุดที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ จัดเวทีให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้แบ่งปันประสบการณ์และวิธีการปฏิบัติที่ดี เพื่อยกระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 การบริหารงานวิชาการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา โดยภาพรวมสัดส่วนการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สถานศึกษาควรรักษาระดับการบริหารงานวิชาการที่ดีอยู่แล้วให้คงอยู่ และพยายามยกระดับให้ดียิ่งขึ้น มีการวิเคราะห์จุดแข็งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน เพื่อนำไปขยายผลและพัฒนาต่อยอด รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร จัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาและยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้คงอยู่และดียิ่งขึ้นไป

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ ในจังหวัดพะเยา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในสัดส่วนที่มาก ผู้อำนวยการสถานศึกษาก็ควรพัฒนาด้านทักษะและการบริหารงานวิชาการรักษาระดับคุณภาพให้คงเดิมหรือพัฒนาระดับให้สูงขึ้น โดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยการเข้ารับการอบรม พัฒนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

2.2 ควรศึกษาทักษะของผู้อำนวยการในศตวรรษที่ 21 กับตัวแปรอื่น เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กลุ่มงานส่งเสริมและปฏิบัติการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา. (2565). **สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดพะเยา**. พะเยา: กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธีระพงษ์ เจริญศิริ และคณะ. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากะเชงเทรา เขต 3**. **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย**. 2565 (1): 102-116.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). **ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชงเทรา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุวิมล ทองจำรัส และสัจจวรรณ ทรรพสุ. (2563). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 10(3): 168-178.
- สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 10(3): 122-124.
- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา. (2566). ข้อมูลสารสนเทศบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดพะเยา. พะเยา: กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Educational and Psychological Measurement*. New York: Minnisota University.